

~~5207~~

A. 3248.

Rööwitud

firi.

Сопинъ Ф. М. Т. лит
Konon Doyle jutustus.

Eestitanud T. J. Küla.

Narvas,

„Kaja“ kirjastus 1906.

Antikwöör

1717

Тип. Т. М. Францдорфа Нарва.

ENSU TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

35566

1900

1900

Ühel sügisel sõjel sõitsivad kaks hundmata isikut meie veikekse mõisa Berk-Striti. Üks nimetas end, meiega tutvustades, lord Bellingseriiks Inglismaa minister preisidiks ja teine Drellon-Capp'iks wälimiste asjade ministriks.

Õunine oli pikk, kuuwetu mees, juure kullinaga ja walju wälja nägemisega. Kuuna teine wüilese lusiwa ja targa waatega, iimargune isandafene oli.

Meie leidjime neid härrasid endi maja eest, roheline pingi pealt, istumast.

Nende näod andsiwad wäsimusest tunnistust, ja nad oliwad küll wara hõnniku alles jüa jõudnud, nii jüis meid mitte ühest illesse äratada joowinud.

Meid nähes tõusiwad nad mõlemad pingi pealt illesse ja wahtsiwad põnewalt minu kui ka Holmes'ji otja. Neil pidi midagit wäga tähtsat meile jutustada olema, jüst ma panin tähele kuidas lord oma elewandilnust wihtmawarju piad frampulikult piigistas. Wälimiste asjade minister aga keerutas nerwiliselt oma wurrusid.

— Kui mina täna hõnniku, kellu kahetsa

aegus minu juures korda jaadetud warguhest teatust sain, andsin ma sellest filmapilt ministrite peamehele teadust. Ja tema otsustas et meie üheskoos jelle asja pärast teie poole pööraffime...

— Kas olete sellest juba politseile teatanud? segasin ma ministri kõnet.

— Ei ole wastas ministrite peames r. ttu kindlaste.

— Meie pole jeda mitte teinud ja ei saagi tegema! Kui me juba politseile teadust anname, siis teab jeda ka kogu ilm... Aga meie peame jeda asja hoopis jaladuses püüdma hoida...

— Mis nii?

Sellepärast, et see dokument, mis mulle ära on warastatud, inimeste seas palju pakunweid ja ka sõdasi jünnitada wõib! Kui meie jeda jakerit mitte kätte ei saa siis on ka weel parem — itta temast waitida — jest waraste poolest teda mitte awaldama ei hakata....

— Ma mõistan. Müid palun aga, hra Tre-lani Copp, jutustage mulle põhjalikult ära, kuidas see paber teilt kaduma läks?

— Seda olen ma koge walmis tegema, hra Holmes; jee pole mitte mõni pikk plara. jeda jaan ma kabe kolme sõnaga ära ütleva. See kiri oli üks väga tähtsas dokument, ühelt Euro-pa riigi walitsejalt, mis alles kuue päewa eest meie ministerumisse jisse oli antud. Selle paberi wäätus oli nii juur, et ma teda

mitte ministeriumi, ei ujaldanud..

— Kes teab Inglismaal pealesteie, et üleüldse üks niisugune paber olemas on?

— Kõik wälimiseasjade ministeriumi kabineti liikmed jaiwad eila selle kirja siuga tutawaks tehtud. Ja nagu see meil ikka seaduseks on, ei tohi keegi ministeriumi liikmetest seda wälja lobiseda, mis kabineti nelja seina wahel tehtud jaab. Selle peale annawad kõik ministerruumi liikmed wannet. Ja sellel wiimajel, wäga tähtjal paberi tutvustamisel, kinnitas kõrgus, ministerpresident waljul sõnal — asja mitte wälja rääkida j n. e. Hirmus on mõelda, et mõne tunni järele mina ise, Inglisriigi wälimiste asjade minister, jeda püha tõutust murdma pidin!..

Siin jooksis meele heitmise jume üle ministri ilusa näu.

Ja haaras mõlemi kättega oma juustest kinui.

Hirmus ärrituse hoog jai ta peale wõimust.

Ta heitis mitu korda käega. Siis puhus jügawaid ärrituse ohkeid oma rinnust wälja, waatis pöörlewate silmadega enje ümber ja lausus waitse haritud juurmeelsel toonil:

— Peal ministerkabineti liikmete, on jelle kirja olemisest, waewalt kahel-kolmel ministeriumi ametnikul teda, aga mitte kellelgi muul hingel terwel Inglismaal. Ma wannutan teid i' a. id Holmes.

— Aga wäljamaal?

— Ma arwan, et sealgi mu keegi jeda kirja ei wõinud näha, kui see, kes teda ise kirjutas. Ma olen selles kindel et ta mitte ministrite kaudu teile ei saanud saadetud.

Hra Holmes jäi natukeseks ajaks mõtlema.

— Müüd pean ma küsima: mis siju kandis see kiri?

Mõlemad riigimehed wahetasiwad tumasid pilkusi ja peamiistri kulmud wedasiwad kortsu.

— Jand Holmes, jelle kirja ümbrik oli walwekas kollast karwa, kaunis pikergune; ta oli kirjalakiga kinni pitseeritud, mille peale löwikuju kraweeritud. Adress oli tugewa ja julge käega peale kirjutatud.

— Ma kardan, sõnas Holmes et need tähendused mulle küll kaunis tähtjad saawad olema; aga jüski oleks ma soowinud kirja sijuga lähemalt tutawaks saada.

— See on aga riigi saladus ja wäga juurjaladus, nii et ma mitte wõimaliku ei arwa olewat, teid, kallid Holmes, jelle sijuga tutawaks teha; ka ei puutu see wargusesse enesse mitte nii mõjuwalt, kui et aga see paber, kiri, ära warastatud on. Kui teil, nagu ma mitte ei kahkle, peaks õnneks minema, jeda paberit kätte saada ja paberi riisujad kinni püüda, siis ei saa taju jelle eest teile mitte weike olema.

Siand Holmes astus otjekohe mõlema kõrge riigimehe ette ja lausus omal haruldasel lõikawal healel:

— Teie mõlemad olete ühed Ingliseriigimehed ja mina oma väikseste ametite peal pörfan wäga jagedasti just wõimuu meestega kokku. Kui wäga mul jellest kahju on, aga ma ei wõi midagit parata ega ei suuda teid jelles, mitte teenida!... Ja teiega weel pikemalt kõneleda, see oleks ilma asjata aja furnuks löömine!...

Kui walgust trehwatud, kargas minister president oma istmelt üles. Wihast wälkuwate kullijilmadega jäi ta politseiagendi otja wahi tina.

— Ma pole harinenud härra!...

Aga kaugemale ta ei läinud, waid istus jällegi pingi peale maha.

Me kõik waitjime.

Etjimeseks rikkus me rahu minister president.

Ta kõhatas, kergitas õlasid ja lausus siis pehmel, waiksel toonil:

— Siis peame me teile järele andma, isand Holmes. Teil wõib õigus olla, selle paberi siifuga tutawaks saada ja ma tahan jeda ka täita, wõib olla, et ehk wiib see teadwus teid kiremine waraste jälgile.

— Ka mina arwan jedasama tähendas wälimisteasjade minister, — siis oleme me nõu teile kõik jeda teatama, mis jelles kirjast

seisis ja me usume et teie kui aumees, niisama ka Dr. Watson, sellest kirja sijuist wafkima saate.

— Teie wõite julgesti meie auusuise peale loota.

— Olgu siis. See oli ühe juurema ja wägewama wäljamaa riigivalitseja poolest jaade tud, kes sellega mitte rahul ei ole, et meie, see on Inglisriik, omale ühtelugu asunaid juurde wõtab. Ta oli nagu näha, rutuga kirjutatud. Ja kui meie selle riigivalitjuse ministeriumidest järele küsime, siis ei teatud sellest kirjast seal sõnagi. Kiri ise on väga rututu ja ette waatamatalt kokku seatud. nii et kui teda awaldataime, see meie rahwa seas wõigu suurt meelepaha sunnitaks. Ma ei tahaks mitte enam politikamehe nime kanda, kui ma ütelda ei wõiks, et selle kirja awaldamisel tõjine sõjakäik ette tuleks wõtta.

Jand Holmes kirjutas midagit paberi riba peale ja ulatas seda ministerpresidendi kätte.

— Dige mu kallis, selle walitseja kiri. Ja selle dokumendi järeldusel seisab jada tuhandate inimeste elu kaalu peal ja ta teeks riigile mitu miljardil sõjakulu.

— Kas olete selle kirja kadumist ka tema saatjale teatanud?

— Ja, temale on nummerdatud jala telegramm ja adetud.

— Wõib olla et ehk temale üsna soo-

witaw oleks olema, kui see kiri avaldatud
jaaks?

— Ei wist! Meie arwame et tema isegi on
juba oma elitusest arusaanud ja jeda kindlas-
ti kahjatses, sest just tema ja ta rahwas kauta-
wad selle kirja awalikuks saamise juures kõige
rohkem!...

— Kui lugu nii, kellel oleks siis soow, et see
kiri awalikuks tuleks? hii'dis Holmes elawalt.

— Kes wõidak ehk kautaks selle juures kõige
enam?...

— Siin puudutate, kallid Holmes, meie
rahwuswahelisi politika seisukordaji ja kui teie
natukenegi diplomatia kaardite lähemale astu-
te, siis saate ka leidma, kellele kõige enam
selle kirja kadumine tulu toob. Kogu Europa
seisab walmis sõjalaagris. Tema jäguneb
peaasjalikult kahte juurde sõjalaagrisse. Need
mõlemad on iibe kangusliised. Meie Inglis-
maa püiab neid sõjajõudusid tasakaalus hoda-
da. Kui meie üksta kumale poole appi löök-
jime — siis oleks wõidulootus selle riigi käes.
Saate aru?

— Wäga hästi. See tähendab, et kiri, mis
sellelt walitsuselt saadetud, just jeda soowib, et
meie riigi ja tema riigi rahwaste wahetord
pahemaks muutuks, kui see senini oli olnud.

— Ja muidugit.

— Aga kui see kiri juba tema waenlaste käes on?... Ehk on ta koguni juba oma riiki tagasi reisinud? Ja kuhu peab ta ära antud jaama, kui teda ülesse leitakse?...

— Üksta kõik misjuguise wälimisteasjade ministri kätte Europas. Na mina usun, et ta kõige pealt sinna tagasi püüab lennata, kust ta wälja on lennanud.

Wälimisteasjade minister Trellon-Copp laskis oma pia rinnale wajuda ja ohkas sügawast südamest põhjast.

Minister president pani taha oma käe ta õla peale ja lausus:

— Teiega on õnnetus juhtunud, mu kallid sõber, ärge muretsege, teid ei wõi jelles keski jüidistada. Teie olete omalt poolt kõik teinud mis wõijite, et seda wäga tarwilist dokumenti alles hoida. Ja nüüd on teil, mu kallid Holmes see asjalugu teada; kuidas on teie nõu, mis teha ja ette wõtta?

Agent Holmes kõngutas pead.

— Ja te arwate kõrgus, et kui me mitte seda paberid kätte ei jaa, siis jõda lahti peaseb?...

— Ma olen jelles kindel.

— Siis, kõrgus, walmistage sõja wastu.

— See on tubliste wõeldud, isand Holmes.

— Wõtame näitujeks asjaseisukorra käjile.

Utleme et jee kiri wast kellu pool iiksteistkü-
mend ära warastatud jai — jüis on jee jelle-
pärašt wõimata, jest et hra Coop oma naese-
ga sel ajal jušt kodus oliwad. Wargus peab
aga jüis kella pool kahelja ja pool üheteist-
kümmne wahel korda jaadetud olema. Kõige õi-
gem kella 8 ümber, jest et waras jellest kirja
olemist jušt kindlasti pidi teadma ja teda
niirutu kui wõimalik kätte püüdis jaada.
Mis te arwate mu härrad kui kiri kella 8 ae-
gus ära wõeti? — Kus peaks ta jüis olema?
Kellelgi ei ole kaju teda kinni pidada. Ta jai
otjekohe jinna ära antud, kellel teda tarwis
oli. Selle järele tuleb küsimine: kas juunda-
me meie teda weel kinni pidada? Mina ar-
wan et küll mitte.

Minister president tõusis pingi pealt
ülesse.

— Kõik mis teie, mu kallid Holmes, pae-
gu awaldanud olete, on niijugune loomuline
aji et jeda järele jätmata uskuma peab. Ka
mina kaldun selle arwamise poole, et jeda kir-
ja wõimata kätte jaada on.

— Aga arwame nii, jelle kirja warastas,
ehk wõttis teener, wõi ka tuaneitji...

— Aga need on ju auusjad inimesed?..

— Teie nagu nimetajite et magamisetuba
teise korra peal seisab ja et wäljast poolt jin-
na sisje mingi tingemisel wõimalik pole tuu-

gida ja et seeft poolt jälle keski wõeras, ilma tähelepanemata ka sinna ei pease... Sellest selgub siis et kiri just kellegist majas elawast inimestest ära pidi rööwitud saama. Kelle jaoks rööwis waras jeda kirja? Muidugit mõista ühe wäljamaa wägewa riigiwaltij: s: jala agendi jaoks, kelle ningi mulle tuttam on...

Holmes mõtles pijut ja sõnas siis:

— Siin on kolm inimest tegewuses olnud. Ma saan oma uurimise tööd nende kolme kallal warsti tarwitama — kõige pealt aga järele katjuuna: kas nad kõik weel oma pejades on, wõi on mõni nendest wälja lennanud... Ja kui ma teadust olen saanud, et üks atinus nendest kolmest puudub, siis, kuhu poole ta lendas ja teie rööwitud kiri on just selle ihanda jüdamis juures põue taskus peitus!...

— Misparast peaks ta siis Londonist wälja sõitma? päritas wälministeasjade minister.
— Ta wõis ju kirja siin elutsewale saadikule ära anda?...

— Ma ei usu mitte jeda. Säärased agendid, nagu mina tean, ei läi saadikutega mitte sõbralikult läbi. Nemad teewad oma pead mõõda tööd ja wastutawad ka otsekohe teatawate wägewanate riigiwaltijate endi ees...

President oli sellega nõus.

— Mina olen teiega ühes arvamises, isand
Holmes, laulus tema — Agenti otsekohene
kohus jaab olema niisugust tähtsat kirja, ise
sinna wiia, kuhu tarwis on. Teie uurimise
plaan on tore. Aga kallis Coop, meie ei wõi
omi teiji toimetusi jelle kirja kadumise tõttu,
mitte hooletusesse jätta? Kui jelle päewa tõttu
midagi nutest oleme kuulda saanud anname
teile kallis Holmes, kohe teada ja kui teie
omalt uurimise põllult miskit leiata siis ärge
meid mitte ära unustage!...

Mõlemad kõrged riigimehed kumardasi-
wad ja astusiwad eemal seiswa tõlla poole
tagasi, istusiwad peale ja sõitsiwad minema...

Holmes wajas sügawasje mõttesse.

Ta imes oma piibukest ja näis kogu
juhtumist ära unustada püüdwat.

Mina wõtjin praegu toodud ajalehe ja
hakkasin jeda silmitsema.

Peaaegu terwes lehes ei olnud mitte
muust juttu, kui jillest imelikust mõrtsukatööst
mis minewal ööl toime oli saadetud.

Korraga kargas Holmes, kui erilajest
pistetud, oma istmelt üles ja hüüdis:

— Jah, siin on ainult üksteie olemas! See
on küll wast hirmus seisukord, aga jüski mitte
ilma lootujeta. Ma pean kõige pealt jeda iji-
kut ülesse leidma — kiri ei wõi weel mitte
tema käest edasi antud olla! Aga nendega ei

ole ilma rahata mitte midagit ära teha... Sel lega saan ma väga hästi toime, on ju niid terve Inglismaa warandas minu tarvitada; kui nad just raha tahavad, siis wõin ma ka neile seda maksta... Ja väga wõimalik nõb olla, et see rööwija just wotabki, kes talle raha toob?... Aga kelle käes kiri on?... Ma tean Londonis on ainult kolm inimest, kes selle julge jammu eest kõrwale ei pörka... Üks on Carter ja Luks!... Ma pean nende kõikidega kokku puutuma...

Ma wahtisin ajalehte ja küsisin:

— Du seejamane Eduard Luks, kes Hobolwini mulitsal elab?...

— Jah.

— Siis seda te tüll tatte ei saa.

— Miks mitte?

— Gila õhtu on ta omas korteris ära tapetud....

Mu sõber ei halastanud ilmaski oma peale käimiste, oma risti rasti jookswate küsimistega minu nerwide peale ja niid tundsin ma end õnnelikult olewat, kui talle teatada tohtisin — mis tema weel mitte ei teadnud...

Ja tõesti näis minu teatus teda pöru-tawat.

Ja wahtis tükiaega minu näkku. Siis tõmbas ajalehe mu käest ära ja hakkas teda läbi sorima. Wiimaks jäi ta waade ühe jäm-

dama peale kirja peal peatama, mis nii
fäis:

Mörtjukatöö Westminsteris.

"Eila õhtu on Godolwini mulitsal, maja nr 16 jaladusline mörtjukatöö korda saadetud. Kuritöö on üsna parlamendimaja külle all, ühes ajaastases majas ära tehtud. Selle maja üüris Londonis tuntaw haritlane Eduard Luks omaks. Luks oli oma juure teaduse, hea klaverimängu kui ka laulu heale poolest Londonis juures lugupidamises. Mister Luks oli kõigest 34 a. wana ja naesemees. Demal oli keftmises wanaduses naste-rahwas, mistress Pring, majawalitsejanna ja Wittor tuapoijsiks".

Esimene läks alati õhtu wara juba oma elamise ruumidesse, lossi ülemisele korrale ja teener oli sel ööl hoopis oma heajõbra poole külasse läinud.

Kell 10 jäi mister Luks üljinda oma tuppa.

Mis peale selle jealmajas sündis, ei ole kellelgi teada.

Hommikul kellu 12 aegus on politseia-
gent Berett jellest lossist mööda läinud ja
imeks pannud — miks lossiuksest pärani lahti

on.

Ta tõmbas kella, aga keski ei ilmunud. Et koridoris weel tuli põles, siis astus agent Berett koridori ja helistas seal teist kor-
da.

Ra nüidki oli jumawaitus ta wastus.

Siis tegi ta ukse lahti ja astus sisse.

Siin wõttis teda juur korratu olek was-
tu: kõik liikum maja mööbel oli jegamine lii-
katud; üks tool keset tuba ümber wijatud ja
jelle tooli kõrwal lames korteriperemees, mis-
ter Eduard Luks, parema käega framplikult
toolijalast finni hoides, oma were jees, pikali
põrandal maas. Sügaw werdtikun haaw oli
mõne pistnuaga, ehk kinnhaliga, otjekohe rinda,
jüdamesse, löödud. Ta warsti jõuti otjusele, et
jee kinnhal seinä pealt, teiste sõjariistade seast
wõetud oli, mis nüid eemal põrandal werijelt
maas wedeles. Nagu osustada fundeti, on jee
mörtjufatöö ilma rööwimise mõteta, toime
pandud, jest et kõik kallid kiwid ja himalised
asjad puutumata alles olnowad. Pool Londoni
linna teadis mister Luksi kui üht aumneest
ja praegune kurb jumafõnum täidab neid
kõige juurema kohkumiseega."

Nõnda ajaleht.

— No mis te arwate jellest imelikust mõrt-
jufatööst, hra Watson? küsis agent Holmes,
natuke ajapärawast peale lehe lugemist.

— See on imekspanemise vääriline kuritöö.

— Dige. Ja imeliuklt tuleb see mulle ette et just see isand, üksneist kirja rööwletest pidi olema! Ja see inimene saab just sel õhtul öösel, ära tapetud, mil kiri rööwitud?!... Ei, — siin ei ole lihtne juhtumine olemas — ei, mina annan wõi oma pea pandiks, et see kuritöö — kirja rööwimisega ühenduses seisab!...

— Müid on aga sellest kuritööst kija kõit kohad täis.

— Olgu. Politsei ja ajalehed teadwad ainult weel sellest mõrtsukatööst, aga nad ei tea seda, mis Waithol-Terras juhtus. Minult meie teame sellest ja me pühakohus on neid asjaolusid nüüd põhjaliku nurimise alla wõtata. Mr. Lufsi pean ma nendest kolmest kõige enam kirja kadumise juures silmas pidama. Tema elas ju kirja kadumise paiga lähedal. Teised kelmid elawad aga eemal. Ja mr. Lufsil oli siis ka walmiste asjade ministri teenijatega palju kergem tarwis minewat sõprust pidada. Pidage seda kõike meeles mu kallis Watson — aga kes seal helistab?...

Sisse astus mr. Gutson ja ulatas nimikaardi.

Holmes waatles seda, kergitas kulmujsid ja ulatas minu kätte.

— Paluge leedi Hilda Treloni — Copp süia!

Ja mõne minuti järele astus see kõrgest seiujust naesterahwas, meie wiletasje korterisse sisse.

Ta oli üks esimestest Londonlinna iludustest.

Ju ennemine olin ma hertsogi Belemistri noorema tütri iludusest imet kuulnud jutustawat. Ka olin ma päewapiltisid jellest naesterahwast näinud — aga need oliwad tühiised warjud — tema päris elawa iluduse juures.

Kuid meid ei erutanud mitte tema iludus, waid see kurb — surutud olek — kui ta meie juurde sisse astus. Ta nägu oli kõhetu, silmad ilma läiketa, huuled kokku surutud ja ta püüdis waewalt end jalul hoida.

Ta silmad ekhijiwad, kui abiotjides, ühest kohast teisi. Ja ukse peale seijatama jäedes, küsis ta wabijewa healega:

— Kas mu mees oli siin, mister Holmes?

— Ja kõrgus — oli küll!

— Mister Holmes, Jumala nimel, ärge rääkige talle et ta mina siin käisin?

Holmes lummardas külmalt ja andis käega märki, et naesterahwas istet wõtaks.

— Teie jurute mind kitsikusesse, mu miledi — aga olge nii lahked ja wõtke istet ning awaldage millega wõin ma teid teenida? Enne ei juuda ma teie wastu mitte mingisugu-

jid tingimisi täita — ega teijiti lubada!...

Leedi Hilda läks üle tua ja istus afna all olewa tooli peale maha.

See oli üks naesterahwaste kuningliit iludus: pikk, painduw, kõituw..

— Mister Holmes — algas leedi Hilda, — mina jaan teie wastu otsekohane olema ja ma usun et teie ka minu wastu niijama jaate olema. Minu ja mu mehel wahel on alatine üksmeel ja usaldus olema. Ja ainus asi mida ta minu eest warjata püiab — see on politika päewa küsimised. Kõndest ei taha ta midagit wälja teha. Aga jüiski jain ma teada, et alles eila meie majas on üks suur õnnetus juhtunud. Seal on üks wäga tähtjas paber kaduma läinud, aga misjugune nimelt, seda ma mitte ei tea. Usi puutuda poliitikat ja sellest minu mees mitte kõnelda ei taha. Ma ei wõi enne mitte rahu saada, kui selle põhjust teeda olen jaanud ja nimelt misjuguje tähtsusega see paber just pidi olema? Ma palun, wannutan teid, mister Holmes, teatage mulle, misjuguje tähtsusega see paber oli? Kas ta kadumise järelduse peal ka raste wastutus seijab? Jutustage mulle kõik, mis sellest loost teate — kõik! Mina jaan oma mehe eest püüdma kaasa töötada, et see asi kudagi moodi awalikuks tuleks...

— Kõrgeaunline, teie nõuate minu käest

wõimatuid asju.

Maesterahwas ohkas sügawast jüdamest ja kattis oma näu kättega kinni.

— Ma kordan teile, et teie minu käest wõimatuid asju nõuate. Kui teie mees mitte ise heaks ei arwanud jellest dokumendi kadumisest teile kõneleda, kuida julgen siis mina tema usaldusmees, jeda teha?... Teil ei ole õigust minu käest jeda mitte nõuda; kõige otsekohesem tee on ikka oma mehe käest teateid saada.

— Ma olen jeda juba teinud ja nüüd teen jeda wiimast katset weel teie juures. Ehk ma küll põhjendatult ei saa omi rahutumaid motteid teie ette wälja kanda, mister Holmes, siis ki wõiksite te minuist aru saada ja mu palwet täita, kui mitte kõigis punktides, siis oneti ehk ühe ainja küsimise peale wastata.

— Ja see küsimine on?

— Kas jelle rööwitud kirja looga mitte minu mehe teenistuse auukraad kõigutatud ei wõiks saada?

— Ja mu kallis, kui jeda asja mitte kudagi moodi parandada ei suudeta, siis wõiwad tall hoopis alwad järeldused olla.

Ah, — hüidis leedi Hilda ja ohkas sügawasti. Ta näitas kui ühe juure ja wastutusrikka asja üle otsusele jõudnud olemad.

— Lubage, weel üks küsimus mu kallis

Holmes; kui minu mees leidis, et see dokument kadunud on, siis lendas üks vootamata hüie üle ta huulte ja sellest arwajin ma ära mõista juudwat, et selle kirja kadumiseega mõni õnnetus meie maale osaks saab.

— Kui teie mees teile seda ütles, siis wõin mina ainult tema sõnu kinnitada.

— Aga milles seisab siis see maa õnnetus? Selle peale ei suuda ma mitte teile wastust anda.

— Kui asi nii on siis ei saa ma teid enam selles asjas tülitama. Ma ei pahanda sugugi teie üle, mister Holmes, wabandage siis mu uudishinnu ja ärge rääkige mitte talle, et mina praegu jüin käisin?

Da jäi ukse peale peatama ja waatis weel korraks meie peale ja mulle paistis jällegi selle kõrgeist seisust, ilusa naesterahwa, rahuta nägu nii imelik wastu.

Da kadus. Holmes kuulas trepiastmete peal kahise-wa jiidialuse eemale minemist.

Da naeratas iseäraliselt, astus — minu juurde ja luusis:

— No mu armas Watson, mis oli sellel ilujal naesterahwal siin tegemist? Teie kui iluduste armastaja peate seda kõige paremine teadma.

— Da teatas teile juba, mis põhjusel siia

tuli. Ja et selle õnnetuma kirja kaudu ta mehele palju paha võib junnitada, siis on ju üksna loomaline asi, et naene oma mehe käekäigust ja saatusest kõige rohkem osa peab võtma.

— Hm, olgu... aga mis ütlete ta välisest olekust? Kas panite tähele kuida ta iseend meelitseda püüdis? Ja kuidas ta omi küsimisi kordas! See naesterahvas on nendest seifusekastidest pärit; kes oma tundmuji varjata suudavad...

— Ja, tema oli väga rahutu.

— Pidage meeles, et ta kõhe teatas, ta tahtis õigusi põhjulilult teada saada; tal olla oma mehe saatusest kallis... Mis püüdis ta nende sõnadega ära öelda?... Ja kuida ta enda näuile tõsist väljanägemist püüdis anda. Mis see tähendas? Ja siis miks istus ta just selg vastu walget?... Sellepärast, et mina mitte ta näujooneji uurida ei oleks võinud...

— Aga, lubage, siin ei olnud ju teist istet? Püüdsin mina seda parandada.

— No jüiski; — ehk olgu naesterahwad on ikka naesterahwad, neil on omad ja meil meestel omad igajapäevased peenikesed poliitika jonnid olemas. Kas mäletate veel seda sõgedat, Margeti naesterahvast, keda ma ka mõrtjukatööst kaastadiaks pidasin ja kes ka minu ees väga kahlane ja kohkunud oli — aga

miks pärast? — Minult jellepärast, et ta oli ära unustanud oma jinaat nina walgeks puuder-dada... Mine ja jiiin nüüd kindlat uurimise plaani. Kui naestel iga asja juures jälle oma imelikud politika põhjused vastas on. Mõni kord toob üks kõige vähem juhtumine kogu uurimisele selged pildid, aga teine kord ei saa juure hulunuste ja häbaldamiste juures ka mitte kõige vähemalegi selgusele lähemale. Naesed nutawad ja huluwad ka siis, kui nad mõne oma juukšenõela eht nõõbikese ära on kautanud. Jällenagemiseni hrs Watson!...

— Kuda, teie lähetegi?!...

— Ja, ma tahan täna hommikut Hobolvi ni uulitsal mööda jaata... Ma loodan et seal oma sõpradega „Skotlen-Zadra“ wõerastema ja sõkku puutum. Ma püüan jelle kirja kadumise alustust mister Lukasi korterist leida. Wõib olla et ma selles efsin, aga mujalt ei näi mulle ka mitte põhjalisi punktsi wastu wahtiwat... Teie olge jiiin wahi peal, sest wõib wäga wõimalik olla, et weel mõned külalised jiiia ilmuwad... Hommitust wõib olla sõõnte ehtu ühes koos.

See kui ka paar järgmist päewa oli Holmes kõne ahter. Ta waenlased oleksiwad nüfusugust seisukorda himmustanud. Ta ei teinud mitte muud midagit, kui tuli koju ja läks jälle wälja. Millalgi ei wisanud ta oma piipu

juust, jägedasti wõttis wiuli ja mängis mõne lustilise marsji. Minu osawõtlikkude küsimuste peale ei suutnud ta muud wastata kui „ei“ ehk „ja“. Ma aimasin et tema asjade seisukord mitte kõige parem ei olnud. Ujalehtedest kuulsin ma kuidas lood seisiwad: politsei oli mr. Lukasji teenri kinni pannud, kuid mõne päewa pärast jälle lahti lastnud. Loo kirjutaja jäi mõrtsukatöö juurde kindlaks, aga teategijat ei wõinud ta kedagit nimetada, niisama ka kuringi põhjusid. Kamber kus kuringi ära oli tehtud, oli mitnisuguste kalliasjadega täidetud, aga nendest ei olnud mitte midagi kaasa wiidud...

Kõige juuremat tähelepanemist tõmbas oma peale, salaagendi mitmesugused paberid. Tapetud näis wäga osaw igasuguste tühiste rahwuswaheliste kihutus kirjade üles nuuski ja ole na. Mr. Lukas oli nagu ta järele jäänud paberid tõendada teadsiwad, nii miinte suurriigiga poliitikalihi kirjawahetuši ajand. Aga tema kirjade kogust ei leitud mitte niisugust, mida Holmes otsis...

Ka oli kadunud laialdane tutwus kõigest seisusest naesterahwaga. Kuid nendest ei näitnud mitte mõni kütkestatud olemat. Ja poliisei tuli otsusele, et kadunud kombelist eluelas, waenlasti nähtawaste tall mitte ei olnud, aga miks pärast ta ära surmati?

See oli saladus ja pidi jelleks jääma.

Et aga politsei mitte käed rüpes ei maa-
gaks, siis pidi ta ka midagit ettevõtma ja ta
tabas mr. Lukasje teendri kinni. Aga see mees
oli ammus ja puhas. Ta oli oma härrat kaua
teeninud ja jell ööl hoopis kodust ära olnud.
Oli ette tulnud et mr. Lukas wahete wahel
mõneks ajaks Europasje sõitis, siis ei mõtnud
ta millasgi teenert kaaja waid uskus oma
waranduse ja korteri ikka tema hooleks ja see
oli alati terve ja puutumata alles olnud.

Ka majapidaja ei olnud kurtööd öösel
mitte mingijugust kolinat ega kisa kuulnud.
Kui ka wahete wahete peremehe juures küla-
liji olemas oli siis laskis ikka peremees tje
nad hommikute minema.

Ka nii ajalehtede ja politseide teated.

Holmes wõib olla teadis jugu rohtent,
aga ta oli jelles asjas wait kui jurnu haud.

Minult nii palju jain ma tema käest
teada, et inspektor Vestrat asja murida ja et
Holmes, ijege wiimase käest teateid jaada..

Meljandamal päewal peale mõrtsuka-
tööd ilmus „Dail Telegraphis“ pikk kiri Pa-
riisist. Ta käis umbes nii, „Parisipolitseil
on korda läinud, jelle saladuslike
kurtööd pealt, mis Londonis,

esmaspäewal forda on jaadetud, katet ära tõmmata. Meie lugejad mäletawad weel, et agent Eduard Lukas oma kinshaliga läbi löödult pöranda pealt maast leiti ja et esialguslikel uurimisel kadunud mr. Lukase teender finni pandi pärast aga lahti lasti. Eila tuli Parijipolitseisje üks naesterahwas ja teatas et tema proau Anri Furne, kes Musterlittjis elanud, hulluks olla läinud. Tohtrid olla ütelnud et sel naesterahwal pikaldane juurise hullus juba ammugi külles on ja et ta nüüd alles Londonist Pariji on reisinud, jüis wõib arwata, et ta ehk ka jelles mõrtjuka töös kaastegew on olnud. Ta olli Londonis elanud, esmaspäewal jelle maja juures nähtud, kus mr. Lukas elas jne."

Holmes jõi kui ma talle jeda telegrammi ette lugesin.

Lõpule jõudes küsijin ma tema käest:

— No mu kallis, mis arwate nüüd jellest?

Da ei wastanud mitte midagit wait

tõujis laua tagant ülesse ja hakkas mööda tuba edasi-tagasi käima.

— Mu kallis Watson, — algas ta minu ette seisma jäedes. — Teil on palju kannastust. Selle kolme päeva jooksul ei rääkinud ma teile mitte midagi. Ja miikspärast? Selle pärast et mul mitte midagi uudist rääkida ei olnud!... Ja see Pariisi telegramm ei too asjasse veel mitte mingisugust uudist!...

Aga mr. Lukasje tapmise lugu on ometegi avalikuks saanud?

— See on ainult avalik et mr. Lukas surmud on ja mina ei panegi selle peale suurt rõhku — minu ülesatna ulatab aga hoopis ije külge: ma pean selle rõõvitud kirja ülesse leidma, et kogu Euroopat koleda sõja eest hoida.. Nende kolme päeva sees on asi niijama kaugel kui esimeselge oli. Ma jaan iga tund walitjuse käest sõnumeid ja nendest on näha et Europas praegu veel kõik wait ja waga on. Ja seda rahnilist korda ei oleks siis mitte olemas olnud, kui see kiri sinna oleks jõudnud, kuhu teda ehk saata soowiti... Müid pean küsima: kus see kiri on? Kelle käes? Miikspärast teda warjatakse? Ja need küsimused tauwad kui haanriga mulle pähel...

Ja tõmbas mõned magusad jõõmud oma piibust, jäi akna ette seisma ja korreidas

pooldi iseenejale: — Kas tõesti käib mr. Lu-
kasje juriin selle kirjaga kokku? Kas puutus fi-
ri tema kätte? Kui — miks ei leitud teda siis
tema paberite seas ülesse? Aga kui teda see
hullumeelne naesterahvas enesega kaaja wiis?
Ka siis oleks ta jälle sealt ülesse leitud. Kust
pean ma teda nüüd otsima hakkama? Pariisist?
Siis langen sealse politsei kätte? See on, ar-
mas Watjon üks niisugune lugu, kus la sea-
duski meiega enam mitte käijäes ei käi!...
Ma tõutan, kui ma selle asja weel läbi wõin
wiia, hiilgawalt läbi wiia — siis olgu see
wiimane nü elus!...

Parajaste astus nende wiimaste sõnade
peale mr. Gudjon jisse ja ulatas mr. Holmes-
jele ühe paberi lehe.

Holmes lastis filmad üle lehe joosta.

— Ha, nüüd on asi ilus! Lestrat on midas-
git nudist wälja sõrmitsenud. Pange omale
kübar pähe ja lähme tema poole.

Kohta, kus eespool kirjeldatud kurtöö
korda oli jaadetud, nägin ma nüüd esimest
korda. See oli üks kõrge wana ehitus. Tema
ühest aknast wahtis üks naerataw nägu meile
wastu. See oligi inspektor Lestrat. Weile te-
gi üks kõrge kaswuga politsei ukse lahti; kuna
mr. Lestrat meid naeratawa näuga ukse peal
wastu wõttis.

Me astujime jüna kambriisse kus kuri-
töö lörda oli saadetud.

Siin ei olnud enam mingijugust mõrt-
sukatöö märkijid näha.

Minult eemal tekki peal mustas juur
were lomp.

See põranda riie ei olnud mitte juur.
Ta kattis waemalt kejet põrnat.

Põrand ise oli neljakandilistest lauaoj-
lestest kokku põimitud.

Seinde peal rippusiwad nii mitmesugused
wäga kenad sõjariistad.

Siit oligi jee künhal wõetud, tellega mr.
Lukas oli ära tapetud.

Alma all seisjis tore kirjutusland.

Kõik mu maja sõjemine lord andis maja-
peremehe juurest meelest ja küllusest tunnis-
tuist.

— Kas lugesite Pariisi telegrammi? küsis
Lestrat

Holmes wastas pea nokutamisega.

— Meie Prantsuse wennad on õigele jäi-
gile trehwanud; kõik on just nii juhtunud.
kuibas nemad jeda meile ette on pannud, —
tõendas mr. Lestrat. — Ta oli kella kõmna-
nund. Ta oli ruttu, wotamata jia jisse tungi-
nund — miidu poleks mr. Lukas jeda mitte
jisse lastnud. See oli üks wäga ettewaatlik

ja kofku hoidline inimene. Ja tema lastis ta jisse, ei ole ju mitte ilus, üht inimest uulitfiale jätta. Ja muidugi nõudis mr. Lukasje käest vastu armstust. See tegi wäega juured filmad ja ilma sõnalausumata tämbas hullu meelene kinshal seina pealt ja wirutas sellega talle jisse... Olgugi et see just nii kergesti sündida ei wõinud, sest et mr. Lukas wabest oma elu kaitstes ja ühest toolist kinni haardes, sellega peale tükujat tagasi pliidis tõrjuda... Ja mr. Holmes, niid on see saladusliku mõrtsukatää mulle päewa selgels jaanub... ma olen jelles nii kindel, kui oleksin ise kõil oma filmaga pealt näinud...

Holmes kergitas oma kõrgeid kulmu-
sid.

— Kui nii, miks jaatfite weel meie järele?

— Do, see on hoopis üks ise asi. See on tühine asi. Üks niisugune loll lookene kellele õiget nimegi ei saa anda. Selle peapunktisje see põrmugi ei puutu.

— Mis asi see siis on?

— Asi on jelles, et peale jeda mõrtsukatööd, kõil kallid maja riistad jne., puutumata oma kohtade peale on jätud. Mitte midagi ei ole puudutatud jaanud. Politsei poolest on siin wiimane kui asi ülesse kirjutatud ja

kange walmuše alla wõtnud. Surnukeha jai täna maha maetud. Me tulime otjuiele weel neid ukraid tubliste läbi sõrmitsjeda. Kas näe te seal jeda põranda tekki? Ta ei ole mitte põranda külge kiini naelutud. Me tõstjime selle riide ülesse ja leidjime...

— No, mis te leidjite siis!...

Ja Holmesse nägu muutis rahutuks.

— Teie wõite wõi jada aastat arwata ja rehjendada mida me leidjime, kuid siiski jeda ülesse ei arwa, — jbnas Desirat lülma rahuga. — Waadake selle riide peal were märki. Siin pidi wäga palju werd jooksnud olema nii palju et ta ka läbi põranda tekki juutis imbitjeda... Kas pole tõsi!...

— Jee enesestki mõista.

— Aga kuidas saate teie imestama, kui ma teile teaten, et põranda tekki all, hoopis puhas ja määrinata on.

— On jee wõimalik!

— Jah, jee on tõsi. Aga loomulistel juhtumistel ja just niisugusel, kui wiimane meil praegu käes — ei oleks mitte nii pidanud olema!

Ta tõstis põrandariide otja ülesse ja me nägime et jee tõsi oli — põrand oli puhas.

— Ja waadake, jee riie on sellest kohaft

kokku mässtitud ja — ma olen jelles kindel — et were jäljed just oleks pidanud pöranda peale järele jäema.

Holmesje imstawat nagu uurides itjitas inspektor tafakesti naerdes. Tall oli heameel, kuuljale agendile aruamataid asju ette weeretada.

— Müid seletan ma teile aga jelle mõistatuslike loo ära. Pörandal on jüstki weremärkid olemas. Waadake jüal!..

Ta tõstis riide teijest kohast ülesse ja ant nägime tõesti et seal juur loif were järele oli jäenud.

— Mis ütlete te jelle peale mo kallis kolega — ameti wend?

— Mis jüin öelda on. Usi on ijeenejestki lihtne küll, et weremärki pörandariide ja ka pöranda eneje peal on, jüis on see selge, et riie enne jelle koha peal oli, kus märk müid praegu on. Teif ei ole mitte juur, ta on kerge, ja teda wöib ju ühest kohast teiji nihutada!..

— Awalikul politseil ei ole niijuguste asjade ga pistuiist. Ka mina tean juba jeda et riie on ümber keeratud, jest et werejäljed riide küi ka pöranda peal wäga ühte lähewad. Müid peame aga küjima kes jeda tegi? Kellele oli asja pöranda teifi ühest kohast teiji nihutada, ehk teda weel ümber käänata?..

Holmes jäi wait.

„Aga ta näust wõisib ma aimata, et seal juba üks plaan walmis on jepitsetud.“

—Olge nii head, mr. Lejstrat— kas ühte lugu jaawad need ruumid walwatud?

—Mati.

—Noo kuulge siis minu nõu. Haarage sellest asjast järsku kinni. Pigistage see wahisoldat wastu seinale, wahtige talle natukene aega otsekohe silmi ja ütelge siis: Mis sa oled teinud? Keda oled sa siiasisse lastnud? Tunnista jeda ülesse ja sa oled üks aumees, aga kui ei tunnista siis lähed katergu!... Tehke nii ja ma usun et muidugi uudiit kuulda saate...

—Ma wannun püha Georgi nimel et ma selle hinlase seal läbi floppin! hüidis Lejstrat ja jooksis teise tuppa.

—Mr. Watson meie ei tohi enam siia jääda hüidis Holmes ja tõmbas mind wälja käigu poole. Losjist hüidis meile inspektori jäme ja läbi lõikaw heal järele.

Ma ei saanud Holmesjist aru.

Tema aga lastis enese ühe põlwe peale maha ja hakkas wärjewa kättega põranda neljanurgelisi luakeji katsuma.

Kui ta nii moodi neid oli pigistanud siis kerkis järsku üks neist lauakestest ülesse.

Tema all oli weike neljakandiline auk.

Ruttu pistis Holmes oma kae sinna auvu —
aga tõmbas jälle wälja ja tuttau ajatamise
hüie lendas üle ta huulte — au! oli tühi.

■ Pange ruttu riie tagasi! hüdis ta minuwastu
Ja waewalt olin ma sellega walmis, kui
Vejstrati jammuusid trepi peale kuulda oli.

Holmes tuetas end hooletult kamina na-
jale. Ta aegutas laiali juuga kui inspektor
sisse astus.

— Wabandage mu kallid, algas inspektor, et
ma teid siin kinni pidajin. Ma näen iegi, et
jee asi teid jurmani ära tüitab. Teil oli õi-
gus, jee eesjel tunnistas kõik ülesse. Aga astu-
ge sisse ihand Makferson ja jutustage ta neile
ihandatatele sedasama, mis mulle rääkijite.
Karta pole teil mitte midagit.

Suur, tugew Koljati jarnane politseiamet-
nik astus üle läwe sisse.

— Ma pian teile tõendama mu härrad, et mull
mitte mingisugust paha aimduft ei olnud, kui
eila õhtu üks wäga tore naisterhwas siia sisse
astus. Ta palus minul wabandust, et oli
wist ekjinud. Me rääkijime mõned sõnad — tea-
te iegi kui inimene üksi on, jis püiab ta wõi
hiirega juttu teha...

— Aga mis edasi jündis?...

— Jah edasi. Demakejele meeldiswad need
uudised, ta olla ajalehest lugenud... See oli wä-

ga aumwärt naisterahwas, wäga ilus, wäga haritud... Ma lasffin teda kambriše ja wae-walt oli ta jüa astunud, kui põmm pikali maha kukkus ja ära minestas—kui werd nägi. Just kui furnud!.. Ei liigutanud oimugi... Ma jookffin wett tooma. Palkusin juua, ei ühti: nüüd jookffin tohtert otšima, ehk alt wiinakel-drišt wiina tooma, et talle jeda šisse anda... Ja jell ajal kui ma wiina järel käisin, oli see aumus, haritud naisterahwas ülesse ärkanud ja äragi läinud!... Tall tuli wistist oma nõrkusest häbi...

—Aga miššuguses seisukorras oli tema ära mine-mil tuba ja nimelt tua pörand, ehk riided?

—Muidugišt natukene kokku keeratud ja pae-gašt ära liikatud. Ta kukkus ju otšekohe riide peale ja riie ei olnud ju miite naelstega pöran-da külge kinni löödud...

—See olgu teile õpetuseks mr. Maafferdjon! lausus inspektor Vestrat tõššil toonil. Nüüd saate üegi aru, et miud petta wäga raske on! Kohe kui ma nende pöranda riiete piäle pillu heidsin, sain ma aru, et jüin kesgi sees on käi nud! Teie õnn mr. Maaffertjon, et jee naiste rahwas weel šit midagid ära ei wiinu, kui jeda oleksjündinud, küll teile jüis näitanud oleffin kus wähid talwel elawad! Must on wäga kah ju mr. Šo'mes, et ma teid jelle pišuteše asja

pärast tülitan. Ma mõtlejin et jee aji teile meeldib?...

Ja ijeenejejt on jee küll tunnists. Ütelge mulle mr. Wafferjon, kas jee naisterahwas ainult ühe korra jiin oli?...

—Minnlt üksford.

—Aga kes ta on?

—Ta nime ma mitte ei tea, mu härrad.

—Kääkis et kirjatöödega end elatada. Olla forteri numbrid unustanud kogemata jiia jisse astunud Wäga ilus, haritud naesterahwas!

—Kõrge kaswuga? Wäga ilus?...

—Juijt kui mr. Holmes kõrge ja ilus. Wäga ilus. Ta tuli ja lausus: „lubage mu, kallis politseinik jeda tuba waadata? Min pehmeil painduwal toonil, et ma mitte iudagi mood tale ära öelda ei wõinud. Urwajin et eg a jiin nüid pattu ei ole, palujin teda pealegi jisse astuda ja waadata...

—Misjugused riided tal seljas oliwad?

—Üksna lihtjalt härrad—pikk mantel ulatas kuni jalakannani...

—Mis kella ajal ta jiin oli?

—Weikese widewikiu ajal. Seda jain ma jellejt aru et kui ma wiinaga tagaji tuln, jiis uulitjatel tulejid põlema hakati panema.

—Wäga tubli, lausus mr. Holmes. —Lähme Wafjon meil on weel midagist ära teha!...

—Me astujime ukse poole.

Inspektor jäi tупpa.

Politseinik aga jooksis meile uст lahti tegema, Koridoris jäi Holmes seisju, wöttis oma taskust midagit ja näitas seda politseinikule.

See pörkas paar jammu tagaji.

—Mu Jumal tema!..

Enam ta ei saanud öelda, sest Holmes jurus oma käe ta juu peale.

—Mitte jõna jellest! — Mõsitan, mõistan!

Ja me astujime uulitjalle.

Wäga tore! hüidis ta. — Tulge ruttu mr. Watson. Wahe riie on ülesse tõstetud, nüüd algab wiies ja wiimane etendus peale. Olge mureta Watson üleüldist Europa jõda ei sa ette tulema ministri Trelton Copp jaab oma aujuse kraadides weel tõusma ja jõjahimu ijewalitjeja jäeb weikseks... Nüüd nõuab selle näitemängu wiimane oja, meie osawust... Ma panin mr, Holmesi liigutuji imeks, Teil on siis edasi töötamise plaan kindel?

Kas seda üleüldse tarwis ki on, sest on ka niisugusid asju, juhtumisi, kus ilma mingisunnise plaanita piab edasi tormama, Nüüd peame me otsekohe rutma. Terasse minema ja jeal asja lõpu katsuma läbi wiia...

Ja mõne minuti pärast olime me wälimiste asjade ministri palees, Mr. Holmes palus

endi ilmumist ministri proualre Hildale teatada.

Meid juhutati toredasse wastu wõtmiise jaali.

Siin wõttis meid ministri proua wastu.

Ta nägu oli mõne ärrituse pärast üleüldise punane.

Mr. Holmes! hüidis ta juure inestusega. See ei ole mitte ilus teist, et teie otjekohe minu juurde jisse tungite? Ma palusin kõike salaja pidada, et mitte minu mees sellest märku ei saa, nüüd olete aga teie jüia tulnud ja jeda jaawad kõik teada ihes teistega ka minu mees!...

— Wabandage kõrge auuline—aga ma ei wõinud mitte muidu. Mull on kindel käff jeda ülitähtjet kirja taqasi wiia—ja tema järele ma nüüd tulingi! Ma palun teid, kõrge auuline andke jee kiri jüia?!...

Proua Hilda kargas Holmeje poole.

Puna mis enne tema näul mängis, oli kadunud.

Ta oli marmori karwa walge...

Ta filmad jüilitasiwad tuld...

Räed wäriješiwad...

Ma arwusin, et ta praegu pikali kukkus. Aga ta wõttis kõik oma jõudu loffu ja jäi jalule seisma.

Ta nägu paistis aga filmus wiha ja inestus.

Teie teutate mind mr. Holmes!...

Mitte põrmugi, kõrgus, jeda ärge ütelge — andke aga kiri jüa—jüis on kõif hea.

Veedi Hilda astus elektri nõõbi juurde, et abi kutjuda.

—Mu teenrid jaawad teid eemale peletama!..

—Ärge jeda tehke! Kui teie peale meid, weel fedagi wõerast jüa kutjute, jüis ei saa ma jeda mitte wälja kannatama ja meie waheline aji lõpeb juure jeadusega... Teie auu pärast ei joowi ma mitte jeda! Pareim antke kiri wälja. ja aji on tahe.

Brona Hilda jeejis meie ees kui tule purskaw mägi.

Da wahtis tardunud pilgu a mr. Holmeje otja.

Sellest pilguist oli aimata, kui püiafs ta agentu läbi puurida...

Da käji jeejis kella nupu peal—aga ei wajutanud weel mitte...

—Te tahate mind hirmutada, mr. Holmes jee ei ole teie poolest mitte ilus. Teie tungite jüa jüise, et üht naesterahwast teotada... Te olete wiist midagit kuulda jaanud; mis aji je on jüis, efs rääkige ka mullegi?...

—Olge nii head ja istuge mu kallis muidu ma mitte ei räägi; jest ma kardan et teie ehk jälle minestujesje wõite langeda ja jeda ma

mitte ei jõovi... Watt nii, ma tänan teid nii on ilus!...

—Mister Holmes, ma annan teile wiis minutid aega...

—Tee di—mull on ihest minutist küllalt. Ma tean et teie mr. Eduard Lukasje juures käijite ja selle kirja temale ära antjite., Peale selle tean ma et teie nüüd, kus see mees jurnud on tema korterisse jisse tungijite ja pöranda riide alt august selle kirja ära wiijite.

Surnu kahwatult wahtis leedi Hilda rääkija juu peale; ta alumine lõug liikus, kui püüaks rääkima hakata... Teie olete hulluks läinud mr. Holmes, otjekohe hulluks! hõiskas ta wiimaks kähjewa, jurutud wihaje healega.

Holmes tõmbas oma taskust leedi päewapildi ja hoidis seda natuke aega ta näo ees.

Ma wõtjin nalja pärast selle omaga ligi ja mull oli õigus: politseinik tundis teid kohe ära...

Hilda hingas raskelt.

Ta pea langes tooli leeni peale tagasi.

—Urge jaage mitte rahutumaks miledi, Asja wõi b weel muuta; firi on teie käes, jelles olen ma kindel aga ma ei taha teile mittepaha, vähemalt häbi teha. Ma pian selle kirja teie mehele ära andma. Ja jellega on minutöö tehtud. Kuul-

Järgneb.

mu nõu ja olge minu vastu awalisem. Selles
seisab teie ärapeajemine.

— Ma pean teile meeldetuletama mr. Hol-
mes, et teie efsite, wastas leedi.

Holmes tõuis ülesse ja jammus mööda
tuba edasi tagasi.

— Mul on teist kahju, leedi Hilda. Ma
olen kõik teie peastuijeks ära teinud, aga nüüd
näen, et see üsna ilma asjata on.

Ta helistas.

Sisse astus lossihoidja, ehk ülewaataja.

— Kas mister Drellan Gopp kodus on?

Ta jaab weerand üks kodus olema,
kõrgus.

Holmes waatis uuri.

— Weel on weerand tund aega, laujus
tema. — Hea küll, maootan!

Ja waewalt oli üks lossi ülewaataja takka
finni pandud, kui leedi Hilda, nagu wedrude
peal, mr. Holmesi ette põlwili maha langes.
Ta ilus näoke oli pijaratest märg.

— Oh, halastage mu peale, mr. Holmes,
halastage, palwetas temale käsa taewa poole
ülesse tõstes. Kõige pühade nimel, ärge rää-
fige temale mitte jeda lugu! Ma armastan
teda nii väga. Ma ei wõi tale mitte jeda
jüudame walu jünnitada ja see kuuldamus pu-
rustaks ta kalli jüudame!

Holmes tõstis leedi lillesse ja pani tooli peale istuma.

—Ma olen õnnelik, et te õnnetigi ükskord otjusele jõudsite. Teg on kallid. — Kus on kiri?..

Ta astus laua juurde, tegi ühe jahkli lahti ja wõttis sealt seest ühe piserguise, sinise limbriku wälja...

— Wott siin ta on—mr. Holmes! O kui õnnelik ma oleks olema, kui ma millalgi enam seda kirja ei näeks?!...

— Me piame teda ära andma—sõnas Holmes, aga luba jeba teha? Käärtige ruttemine kus on fastikeue?...

— Tema magamise toas.

— See on tubli. Dooge ta jüia!..

Proua Hilda jookkis kustu täitma. Ta tuli köhe ühe weikse, punajest puust walmistatud fastikejega tagasi.

—Kuda te ta lahti tegite? Teil on muidugit ka oma wõti? Muidugit on—ega muidu läbi jaa?... Tehke aga, nüüd ruttu lahti ja paneme kirja ta endisele kohale!..

Ilma paha aimamata wõtis leedi Hilda oma taskust ühe weikse wõtmekeje ja tegi kasti lahti. See oli seest mitmesuguste kirjade-ga kuhjani täis. Holmes toppis sinise kuuwäri

finna alla, mille peale ta magadis tuppa tagast jai wiidud.

— Niiid oleme me oma tööga walmis— lajus Holmes,— ja niiid on kõigest kümme minutid prii aega. Niiid wõttan ma oma piiale jelle asja teise külje ja palun teid, leedi Hilda, nii lahked olla ja mulle ära jeletada: mis see manöwer tähendab?!...

— O mr. Holmes, ma olen kohe walmis teise kõif kõif, ära jutustama!... Ma olen jälle nii rahuline nii õnneline, et ma ennem oma parema käe otsast maha lajeks rajuda, kui et oma mehele mingisugust paha tahaksin joowida?.. Terwes Londonis ei ole niisugust armastawat paari, kui meie oleme ja ta ei saaks mulle ilmasgi jeda andels andma, kui ta kuuleks, et ea mina jellest kirjast midagid tean!... Ta elab ise üht auujat, eeskujulist elu ja nõuab jeda ka igalt ühelt teiselt... Arwustage siis, mr. Holmes, kõif on mängu piäl: auu ja abielu õnn?...

— Rääkige ruttem leedi Hilda, aega an hirmus wähe!...

— Siis kui ma weel mitte mehel ei olnud kirjutasin ühe naljaka kirjakeste... Kui praegu mu mees jeda kirja oleks nägema juhtunud, tõeste ta oleks mu läbi uhtiunud!... Meie waheline usaldus oleks filmapiil kadunud... Ja

jee kiri oli rii mitme aasta eest kirjutatud. Mina mõtlesin, et jee asi on juba unuugi unustatud on, kui ühe korraga jee isand Luukas, minule teatab, et jee ilmajüita kirjafene tema käes on!... Tall olla kindel nõu, jeda kirja minu mehele ette panna!... Ma palusin wannutajin, nutjin — kõik, kõik tegin — mis aga iganes üks naisterahwas teha wõib, et ta mitee jeda ei teeks. Ja ta ei lubanud siis mitte teha, kus ma talle jelle jala kirja mis minu mehe magamiise kambriis kastifeses warjul on!... Kuda ta jeda teada jai, jeda ma mitte ei tea, aga ma arwan et tall meie ministeriumis omad spionid on. Ja jelle juures tõutas Luukas wandega — et jellest mu mehele mitte paha ei jaa jündina... Mis pidin ma nüid tegema?.

— Teie oleks pidanud jellest oma mehele kõnelema!...

— Ma ei julenud, ei tohtinud jeda mitte teha, mr. Holmes! Ma olin igalt poolt tules! Kui ma Luukasele ära oleksin hõlnud, siis oleks minu õnu otjas olnud ja kui ma tema nõudmist oleks täitnud — siis oleks oma meest petnud!... Ma walisin wiimase, jest et ma politika asjadest midagid ei tea, ma ei wõinud aimatagi et ühel ühijel kirjal ka niisufune tähtsus jaaks olema. Ja ma wõtsin waha

abil, jelle kirjade kastikeje wõtme august proowi. Luukas muretjes mulle siis wõtme!... Ma te-
gin kastikeje lahti, wõtjin ainult jelle sinika
kuwäri, jätjin teised kõik sinna ja wiisin Luu-
kasje kätte.

— Ja mis siis seal jündis, miledi?

— Nii oli meie wahel maha tehtud, ma
koputajin ukse taga. Luukas teqi lahti. Ma
astujin sisse, aga jätjin ukse enese taga kin-
ni panemata, jest et ma temaga ükji kartjin
jäeda. Ma panin tähele, et kui ma Luukase
poole sisse astujin siis tema ukse juures üks
naisterahwas seisis. Meie lõpetajime oma
asja ruttu. Minu kiri oli juba Luukasje laua
pial. Luukas sai jelle piale sinise kuwäri ja
mina oma tagasi. Seltsilmapiilgul kuuldus ees-
toast nurin. Keegi tuli meie poole. Luukas
wõttis kirja kerkitas minu juureks imestrieks
põranda lauakeje ülesse ja torlas kirja sinna
sisse...

See oli minutline töö.

Ja nüüd jõudis midagid hirmjat!

See oli kui üks kole unenägu.

Minu filmade ees seijab weel praegu see
musta filmadega, hirmus naisterahwa nägu.

Ja heal...

Ja kõneles Prantsuje keeli.

„Dhoo“ Kijendas tema rõhuga. Ma ei ole mitte ilma asjata ootanud!... Nüüd olen ma ma jind temakejega ühest leidnud!...

— Hirvus wõitlus algas: hullumeelse naisterahws käes wäikus kinshal — kuna Lukas ühe tooli omale kätte haaras!... Ma ei wõinud jeda enam mitte näha... Ma jätsin nad wõitlema ja jooksin jurma hirvus koju!..

— Järgmisel päewal leidjin ma ajalehtedest kohutawa sõnumi: agent Lukas olla ära tapetud!... laulus leedi Hilga weidikeje aja pärast wärijewa healega. — Mu jüda jai fergemaks, ma olen oma kirja kätte jaanud... Ma ei teadnud weel mitte, mis mind tulewikus ootama jaab... Minult hommikul jain ma asjast dieti aru: ma olin ühest hädaist teise siisse jattunud!... Mu mees oli kirja puudu leidnud — ta jai nii wihajeks — nii kohkunuks — et ma kui ära halwatud, jeda pealt pidin waatama, kuulma nägema..

Waewalt jõudjin ma weel iseennast hoida. Ma pidin juba tema ette põlwili maha heitma ja talle lõil ülesje rääkima... Aga ma ei juutnud jeda mitte teha!... Üks heal ütles minu fees: mine agent Holmeie jutule ja ma tulin... Ja kui ma teie käest teada jain, mis kiri see oli, siis tuli mulle niisugune igatus rinnasje, et ma, maksu mis massab, jeda kirja pidin kätte

jaama!... Ma teadsin, kuhu Lukas kirjja pani. Ta oli jeda minu nähes, enne hullu naese fisje tormamist teinud... See oli mulle õnneks, muidu ei oleks ma mitte teadnud, kuhu kohta see kiri ära oli peidetud. Kuda nüüd sinna kambriisse jaada?... Kahel päewal käisin ma seal, aga maja ukseid oliwad ikka lukust. Sila õhtu tegin wiimast katsjet. Te teate ju, mis ma tegin ja et mu tegewusel ka järelduji oli. Ma tõin kirjja koju ja otsustasin teda ära hulata — sest ma ei wõinud ilma pihtimata teda kudagi moodi mehele tagasi anda...

— Mu Jumal, sealt ta tulebgi!...

Ja tõeste jooksis teisest toast minister, sügaw erutus näol, fisje.

— No mr. Holmes, kas on midagi uudist? hüidis ta lahtemat nägu tehes.

— Ja, mull on jugu lootust.

— Do, tänu Jumalale!

Ja ministri nägu löi hiilgama.

— Dana jaab minu juures ministrite president hommikut sööma. Ma jaan rõemus olema, kui ka tema jeda kuulab. Ma pean teile ütlemä, et jessel inimesel terasnerwidon: ta ei ole nende päewade sees maganud — aga ta ei tunne ka wäsimust? Tjekombel kui minister-president tuleb, siis paluge jia astuda, aga mis teisje puudub, mu kallis, siis ei tea

teie meist politika asjadest mitte midagit. Meie
jaame mõne minuti järele jõdgisaali tulema,
mu kallis.

Minister-president oli külm kui raud.

Tema waade tungis iga inimesele süda-
messe.

Alga siisgi wõis tema wärisewatest kättest
aru jaada, et ka tema niisama erutatud oli,
kui ta noorem wend minister.

— Nagu ma aru saan, mis on teil meile
midagit uudist teatada, mr. Holmes?

— Minu uudised seisawad selles, kõrgema-
line, et ma teile nii palju tõendada wõin:
kõik hirm selle õnnetuma kirja järelduste peale
on möödas . . .

— Seda on wähe, kallis Holmes — on
wähe! Me seisame praegu wulkaani otjas.
Nii ei wõi se mitte jääda! Asjale peab üks
kindlam pööre, mõõn, jookš antud jaama . . .

— Do, ma loodan selle kirja siisgi kätte
jaama. Ja selle tõttu ma ka ükstükk süa tu-
lingi! Seist mida enim ma selle imeliku
kirja kadumise peale mõtlen, jeda kindlamale
selgusele ma jõuan — et see kiri mitte siit
majast wälja pole saanud!

— Mr. Holmes?! . . .

— Mis asja te siis nii imestate? Kui see

asi teisi oleks läänata annud, siis oleksin ma selle kirja juba wäljast ülesse leidnud!

— Aga mis põhjusel siis waras jeda kirja siin majas warjaks?

— Ka jelles olen ma isearwamisest. Mina mõtlen, et siin warast, ega ka wargust ette ei ole tulnudgi!

— Aga — kuida ta siis kastikesest wälja sai?

— Ka jelles olen ma omas kindlas arwamisest. Kiri ei ole kastikesest wälja saanudgi!...

— Mr. Holmes, teie ei ole mitte oma naljatamist ühel heal ajal ette wõtnud. Ma olen teile ju seletanud, et kirja kastikeses mitte ei ole . . .

— Ja peale teiispäewa ei ole teie mitte enam jinna kastikesesse waatanud?

— Ei. Ja jeda pole mitte tarwisgi.

— Nii jee ongi. Te leidsite, et kiri puudu, aga ei otsinud teda mitte õieti taga!

— See, mida te praegu ette panete on wõimata!

— Kuid mina jäen selle juurde kindlaks, et jee wäga wõimalik wõis olla ja ongi. Nii-juhusid asju on wäga paljud ette tulnud. Seest et jelles kastikeses peale ühe kirja weel palju teisi olemas on. Ja kirjad on ikka kirjad — ta wõis teiste wahel kudagi moodi ära kaduda ja meie otsime teda taga?!

— Kiri oli kõige peal.

— Sellest pole wiga. Rastikest wõis ju teegi, ütleme wõi teener raputada, tolmuma pealt ära pühkida ja kirjad kõik jegu ajada!

— Ma kinnitan aga teile, et ma juure hoolega kõik kirjad läbi waatajin, aga seda mitte enam ei leidnud.

— Seda waidlust wõib ju sellega ära lõpetada, et me praegu ju mr. Holmeje juures olekul, weel kastikeje siju läbi otsime, otsustas minister-president. — Rästige kastikene jüia tuma!

— Tjekombel, tooge mu magadiskambrist see kastikene jüia! Aga wabandage, mu härrad, ma pean seda tühiseks tööks, aga mis teha, kui me korra niijugusesse waidluse woolusse oleme sattunud! Tjekombel, pange kastikene waat' jüia, kejet landa, et need ijandad kõik teda näha wõiwad. Nii, nii. Ja jüin on selle kastikeje ainus wõti, mida ma päewad ja ööd ikka enesega kaasas kannan. Ja sellega teen ma ikka, nagu ka nüüd, kastikeje lahti.

Ja minister keeras weikeje, kunstliselt valmistatud wõtmekejega, kastikeje lahti.

— Siin on mu kirjad: esimene lord Merroy käest, teine Harry käest, see on kaubanduse leping, see Bene-Saksamaa leping, see Madri-

dift, see lord Frauralt, ja see . . . Mu juur
Zumal . . . see . . . lord Bellingerilt . . .
Minister-president tõmbas tema käest kirja
ära ja lausub:

— Ja see on seejama kiri . . . Ta on puu-
tunnata terve . . . Capp, ma joovin julle
õnne . . .

— Tänan, tänan! Mu juur Zumal, misju-
gune raaskus weeres mu jüdamie pealt ära.
See on wõimata, on arusaamata, kuulmata...
Mr. Holmes, teie olete nõid, olete üks as-
jade läbi nägija! Kuda wõijite teie teada, et
see kiri weel kastitejes oli?

— Ma olin jelles otjekohe kindel, et niiju-
gune kallis kiri kusegilgi mujal olla ei wõi-
nud kui jün!

— Ma ei usu weel mitte oma filmi.——
Ja wälimiste asjade minister jookkis teise
tuppa ning hüüdis:

— Kus on mu naene?... Ma pian ka te-
male, ütlema et kõik jälle omas endises kor-
ras on!. Hilda! Hilda! Hilda!

Minister—president waatis Holmsje otja.

Ta filmad järeajiwad õnnest.

— Mo fir—jeda ma mitte ei usu! lausub
tema iseäraliselt naeratada piides. — Ütelge
kuha sai see rööwitud kiri kastitejesse jälle ta-
gasi?...

Mr. Holmes naeratas.

Ta kummardas kaunis sügawasti miinister
presidendi ees, et jelle tungiwast waateist kõr-
wale puigata ja lausjus:

-- Kõla mul, mu kõrgus on omad diploma-
tikalistes ajaladused!...

Ja jeda üeldes wõttis ta kübara ning lah-
kus kambri.

Minu lütsin lulle järele.

Lõpp.

